

Crna Gora
Regulatorna agencija za energetiku

Na osnovu člana 43 stav 3 tačka 4 Zakona o energetici ("Službeni list Crne Gore", broj 5/16), člana 16 stav 1 Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije ("Službeni list CG", br. 41/16) i člana 13 tačka 2 Statuta Regulatorne agencije za energetiku ("Službeni list Crne Gore", broj 15/16), u postupku po Zahtjevu privrednog društva "Crnogorski operator tržišta električne energije" DOO Podgorica, za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad za 2017. godinu, Odbor Agencije, na sjednici održanoj 01. i 05. decembra 2016. godine, donio je

O D L U K U

o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije za 2017. godinu

1. Crnogorskom operatoru tržišta električne energije DOO Podgorica, imaoću Licence za obavljanje djelatnosti operatora tržišta električne energije, za 2017. godinu, utvrđuju se:
 - 1) **Ukupni regulatorno dozvoljeni prihod u iznosu od 587.920,91€**, koji pokriva ukupne opravdane troškove poslovanja u iznosu od 525.442,61€, troškove amortizacije u iznosu od 49.184,60 € i dobit od obavljanja energetske djelatnosti, u iznosu od 13.293,70€;
 - 2) **Ostali prihodi u iznosu od 146.182,99€**;
 - 3) **Korekcije iz prethodnog perioda u iznosu od 17.247,41€**, u korist energetskog subjekta,
 - 4) **Regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u naknadu za rad operatora tržišta, u iznosu 458.985,33€**, utvrđen na osnovu regulatorno dozvoljenog prihoda iz podtačke 1 umanjenog za ostale prihode iz podtačke 2 i uvećanog po osnovu korekcije iz podtačke 3 ove tačke dispozitiva.
2. Na osnovu prihoda iz tačke 1 podtačka 4 ovog dispozitiva u iznosu od **458.985,33€** i ukupne planirane neto potrošnje električne energije kupaca priključenih na prenosni i distributivni sistem od **3.005.000 MWh** i planiranog izvoza električne energije od **780.000 MWh** u 2017. godini, **utvrđuje se jedinična naknada za rad operatora tržišta u 2017. godini u iznosu od 0,012€/kWh**.
3. Naknadu iz tačke 2 ovog dispozitiva plaćaju kupci priključeni na prenosni i kupci priključeni na distributivni sistem, kupci priključeni na zatvoreni distributivni sistem i izvoznici električne energije.

4. Naknadu iz tačke 2 ovog dispozitiva naplaćuju snabdjevači i operatori zatvorenog distributivnog sistema od kupaca koje snabdijevaju i uplaćuju Operatoru tržišta.
5. Naknadu iz tačke 2 dispozitiva plaćaju Operatoru tržišta kupci priključeni na prenosni sistem i kupci samosnabdjevači.
6. Ova odluka objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore" i na internet stranici Regulatorne agencije za energetiku.

O b r a z l o ž e n j e

Zakonom o energetici ("Službeni list CG", broj 5/16), (u daljem tekstu: Zakon), članom 43 stav 3, propisano je da Regulatorna agencija za energetiku u postupku po zahtjevu energetske subjekata utvrđuje regulatorno dozvoljeni prihod, cijene ili naknade za korišćenje prenosnog i distributivnog sistema električne energije, za pružanje pomoćnih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije i za rad operatora tržišta.

Članom 59 stav 1 Zakona propisano je da zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije podnosi na način i po postupku utvrđenom Metodologijom za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije ("Službeni list Crne Gore", broj 41/16) (u daljem tekstu: Metodologija) najkasnije četiri mjeseca prije isteka važenja odluke o utvrđivanju cijena. Članom 11 stav 1 Metodologije propisano je da postupak utvrđivanja prihoda i naknade za rad, pokreće operator tržišta električne energije podnošenjem zahtjeva, stavom 2 da se zahtjev podnosi na utvrđenom obrascu (Obrazac O objavljen na internet stranici Agencije) u Zakonom propisanom roku, a stavom 3 utvrđena dokumentacija koju je Operator dužan da dostavi uz zahtjev.

Djelatnost operatora tržišta, na osnovu izdate licence obavlja "Crnogorski operator tržišta električne energije DOO Podgorica (u daljem tekstu: DOO COTEE).

Članom 3 stav 2 tačka 1 Metodologije, koji sadrži objašnjenja značenja upotrijebljenih izraza navedeno je da je regulatorni period jednogodišnji period za koji se utvrđuje regulatorno dozvoljeni prihod i naknada, koji se poklapa sa kalendarskom godinom, a članom 17 Metodologije propisano je da prvi regulatorni period u primjeni ove metodologije počinje 01. januara 2017. godine.

DOO COTEE je podnio Zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad za 2017. godinu, broj 767 od 31.08.2016. godine.

Uz Zahtjev je dostavljena dokumentacija u papirnoj i elektronskoj formi, i to: Program rada DOO COTEE za 2017. godinu (radna verzija); Set obrazaca Dodatak O – za Operatora tržišta; Finansijski iskazi za 2015. godinu (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Statistički aneks); Prijava poreza na dobit, Obračun amortizacije osnovnih sredstava, i Zaključni list za period 01.01 - 31.12.2015. godine; Račun izdat od strane Advokata Vuković Vlada sa adresom Ulica Slobode broj 16, sa popisom učinjenih radnji, na iznos od 1750,00€; Pretplatni račun broj 03-1-3635/76-2016 (pretplata za 2016. godinu), izdat DOO COTEE od strane JU „Službeni list Crne Gore”, na iznos od 210 €; Račun broj 512088400/3-201606, za mjesec jun 2016. godine, izdat DOO COTEE od strane DOO Vodovod i Kanalizacija Podgorica, na iznos od 22,08 €; Račun broj 5193200616, za mjesec jun 2016. godine, izdat DOO COTEE od strane DOO Čistoća Podgorica, na

iznos od 20,65 €; Račun broj 19554-21356-6-2016-1, za mjesec jun 2016. godine, izdat DOO COTEE od strane DOO Deponija Podgorica, na iznos od 20,65€; Račun broj 06/2016 za mjesec jun 2016. godine, izdat od strane Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić, kupcu DOO Novi Volvox - DOO COTEE na iznos od 225,41€; Račun broj 01-42/2016, izdat DOO COTEE od strane Skupštine etažnih vlasnika stambene zgrade sa adresom Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 12, za održavanje zajedničkih djelova zgrade za jun 2016. godine, na iznos od 115€; Ugovor o zakupu kompletno opremljenog kancelarijskog prostora zaključen između DOO „Holding One” i DOO COTEE 27.05.2016. godine, na iznos od 3.165,83€ mjesečno odnosno 37.990,00€ sa PDV; Ugovor o pretplatničkom odnosu broj 952 od 02.12.2014. godine, zaključen između AD Crnogorski Telekom i DOO COTEE; Ugovor o poslovnoj saradnji broj 279 od 03.12.2012. godine, kojim se obezbjeđuje neophodna mrežna oprema i integris servis, zaključen između AD Crnogorski Telekom, kao davaoca usluga i DOO COTEE, kao korisnika usluga; Aneks Ugovora o servisnom održavanju programske opreme DOO COTEE Podgorica, broj 142 od 11.02.2016. godine zaključen između DOO COTEE i DD KORONA Ljubljana, za servisno održavanje programske opreme DOO COTEE za 2016. godinu ; Pretplatnički ugovor broj 822 od 24.07.2015. godine, zaključen između AD Crnogorski Telekom i DOO COTEE; Ugovor o javnoj nabavci broj 1367 od 28.12.2015. godine zaključen između DOO COTEE i AD SAVA MONTENEGRO Podgorica, o kolektivnom osiguranju zaposlenih od posledica nesrećnog slučaja, na iznos od 2400,00€ na godišnjem novou; Ugovor o javnoj nabavci broj 1337 od 16.12.2015. godine, zaključen između DOO COTEE i DOO „VM KOD” Podgorica, za vršenje revizije finansijskih iskaza DOO COTEE za 2015. godinu, na iznos od 2249,10€, sa PDV-om; Pregled prihoda za period 01.08 - 31.12.2015. godine.

Na traženje Agencije, DOO COTEE je u više navrata dostavilo dodatnu dokumentaciju, i to:

Uz Dopis broj 767 od 07.10.2016. godine, u Agenciji zaveden pod brojem 16/2598-7 dostavljeni su: Poslovni plan DOO “Crnogorski operator tržišta električne energije” – Podgorica broj 864 od 28.09.2016. godine, sa elementima propisanim članom 11 stav 3 tačka 1 Metodologije, usvojen Odlukom Odbora direktora COTEE, broj 871 od 30.09.2016. godine; Finansijski plan DOO “Crnogorski operator tržišta električne energije ” - Podgorica broj 865 od 28.09.2016. godine, usvojen Odlukom Odbora direktora, broj 872 od 30.09.2016. godine; Detaljan Obračun regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena Operatora tržišta električne energije za 2017. godinu; Obračun amortizacije za period 01.01- 30. 09. 2016. godine; Komplet obrazaca „O” za Operatora tržišta električne energije: Obrazac "O1 " Podaci o zaposlenima, Obrazac "O3" - Bilans stanja, sa podacima za 2015, 2016 i 2017. godinu, Obrazac "O3.1.1" sa podacima o nabavnoj vrijednosti osnovnih sredstava, stopama amortizacije i amortizaciji za regulatornu godinu (t+1), Korigovani obrazac "Dodatak O" sa energetske veličinama izraženim u kWh, shodno članu 9 Metodologije, Obrazac "O4 " Bilans uspjeha za godinu t-1, godinu t i godinu t+1, Obrazac "Dodatak O", "O4" Drugi prihodi u skladu sa zakonom i "O4.1" Drugi prihodi, Obrazac "Dodatak O3.4.1 " Obaveze po dugoročnim kreditima i Obrazac "Dodatak O3.4.1 " Obaveze po kratkoročnim kreditima i Tabelarni prikaz planiranih prihoda i troškova za 2017. godinu.

U dopisu je navedeno da uz dokumentaciju nije dostavljena Saglasnost Vlade Crne Gore na Poslovni plan DOO COTEE i Finansijski plan DOO COTEE, koji su usvojeni od strane Odbora direktora, na sjednici od 30.09.2016. godine, koja će biti naknadno dostavljena nakon dobijanja od Vlade. Naknadno je, uz dopis broj 767 od 08.11.2016. godine, u Agenciji zaveden pod brojem 16/2598-13 od 09.11.2016. godine, dostavljen

akt Vlade Crne Gore od 03.11.2016. godine kojim se daje saglasnost na Poslovni plan i Finansijski plan DOO COTEE za 2017. godinu.

Uz dopis broj 767/16 od 17.10.2016. godine, u Agenciji zaveden pod brojem 16/2598-10, DOO COTEE je dostavilo akt označen kao Zahtjev za utvrđivanje naknade za rad Operatora tržišta za 2017. godinu, koji je Agencija tretirala kao dopunu već podnijetog zahtjeva, uz koju je dostavljena sljedeća dokumentacija: Registar osnovnih sredstava sa obračunom amortizacije za 2016 i 2017. godinu; Obračun korekcija za period 01.08-31.12.2015. godine, sa pratećim analitičkim karticama troškova KTPnk, (analitičke kartice: 55910-troškovi licence; 55590-troškovi neodbitnog PDV i 557 -takse); Obračun korekcija za traženi period po osnovu razlike odobrenih i ostvarenih prihoda od naknade po osnovu promjena fizičkih veličina Kenet sa analitičkim karticama prihoda (analitička kartica 61227-prihodi po osnovu organizovanja u upravljanja tržištem električne energije); Uz obračun korekcija dostavljeni su i: dopis EPCG od 01.09.2015. godine upućen COTEE za usaglašavanje količina električne energije za avgust 2015. godine; Dopis FC Snabdijevanje broj 50-00-11397 upućen COTEE od 08.09.2015. godine u kojem je naveden broj potrošača za avgust 2015. godine; Obračun isporučene električne energije Kombinat aluminijuma za avgust 2015. godine - izdat od CGES - NDC, dopis EPCG od 01.10.2015. godine upućen COTEE za usaglašavanje količina električne energije za septembar 2015. godine; Dopis FC Snabdijevanje broj 50-00-13110 upućen COTEE od 08.10.2015. godine u kojem je naveden broj potrošača za septembar 2015. godine; Obračun isporučene električne energije Kombinat aluminijuma za septembar 2015. godine - izdat od CGES – NDC; dopis EPCG od 04.11.2015. godine upućen COTEE za usaglašavanje količina električne energije za oktobar 2015. godine; Dopis FC Snabdijevanje broj 50-00-14708 upućen COTEE od 09.11.2015. godine u kojem je naveden broj potrošača za oktobar 2015. godine; Obračun isporučene električne energije Kombinat aluminijuma za oktobar 2015. godine - izdat od CGES – NDC; dopis EPCG od 01.12. 2015. godine upućen COTEE za usaglašavanje količina električne energije za novembar 2015. godine; Dopis FC Snabdijevanje broj 50-00-16507 upućen COTEE od 08.12.2015. godine u kojem je naveden broj potrošača za novembar 2015. godine; Obračun isporučene električne energije Kombinat aluminijuma za novembar 2015. godine - izdat od CGES – NDC; dopis EPCG od 04.01. 2016. godine upućen COTEE za usaglašavanje količina električne energije za decembar 2015. godine; Dopis FC Snabdijevanje broj 50-00-159 upućen COTEE od 11.01.2016. godine u kojem je naveden broj potrošača za decembar 2015. godine; Obračun isporučene električne energije Kombinat aluminijuma za decembar 2015. godine - izdat od CGES – NDC. Obračun korekcija po osnovu razlike između odobrenih i ostvarenih drugih prihoda – KDp sa analitičkim karticama, kao i pregled prihoda i troškova za traženi period (analitičke kartice: 61229 - prihodi po osnovu isporučene energije za konzum; 6779 - drugi nepomenuti prihodi od smanjenja obaveza; 6629 - drugi prihodi od kamata; 6590 - prihodi od pristupa informacijama i 6403 - prihodi od donacija); pregled prihoda - ostvarenje za period 01.08-31.12.2015. godine; pregled troškova - ostvarenje za period 01.08-31.12.2015. godine i zaključni list za 2015. godinu sa otvorenim saldima.

Kako je članom 13 stav 1 Metodologije, propisano da Agencija na internet stranici objavljuje Zahtjev operatora tržišta za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade sa podnesenom dokumentacijom, a stavom 2 da mišljenja i primjedbe na Zahtjev mogu dostaviti sva zainteresovana lica u roku od osam dana od dana njegovog objavljivanja, Agencija je Zahtjev sa dokumentacijom objavila na svojoj internet stranici 05.09.2016. godine. U ostavljenom roku nijesu dostavljena mišljenja i primjedbe na objavljeni Zahtjev.

U skladu sa članom 14 Metodologije, Izvještaj o analizi dokumentacije koji je sačinila Agencija po Zahtjevu DOO COTEE (u daljem tekstu Izvještaj), objavljen je na internet stranici Agencije 08.11.2016. godine, radi davanja mišljenja i primjedbi od strane zainteresovanih lica. U ostavljenom roku Agenciji nijesu dostavljene primjedbe na objavljeni izvještaj.

I. ZAHTIJEVANI REGULATORNO DOZVOLJENI PRIHOD, ODNOSNO NAKNADA ZA RAD OPERATORA TRŽIŠTA

U dokumentu COTEE pod nazivom "Detaljan obračun regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena Crnogorskog operatora tržišta električne energije za 2017. godinu", navedeno je da je zahtijevani regulatorno dozvoljeni prihod za 2017. godinu **960.151,62 €** i da isti čine:

a) Ukupni troškovi poslovanja	884.856 ,00€
b) Trošak amortizacije	51.777,65 €
c) Finansijski troškovi	5.500,00 €
d) Profit od obavljanja djelatnosti	18.017,97 €.

Podnosilac zahtjeva je predložio naknadu za rad operatora tržišta električne energije, u iznosu od **0,022710099 €c/kWh**.

Pregledom dostavljene dokumentacije i Obrazaca „O” za operatora tržišta utvrđeno je da je predložena jedinična naknada za rad Operatora tržišta izračunata na osnovu drugačijih podataka od prethodno navedenih. Naime, zahtijevani iznos naknade obračunat je na osnovu planiranog regulatorno dozvoljenog prihoda od **958.932,02€**, koji se sastoji od troškova poslovanja u iznosu od **884.856€**, troškova amortizacije u iznosu od **51.777,65€**, razumne dobiti u iznosu od **22.298,37€**, umanjeno za druge prihode u iznosu od **146.182,99€** i planirane energije za isporuku kupcima priključenim na prenosni i kupcima priključenim na distributivni sistem, uključujući kupce priključene na zatvorene distributivne sisteme, u količini od 3.718.000.000kWh (navedeno je da je ovo podatak iz Dugoročnog bilansa za period 2017-2019) i energije planirane za izvoz od 5.070.000kWh (navedeno je da je podatak iz Bilansa za 2016. godinu).

Struktura zahtijevanog regulatorno dozvoljenog prihoda, na osnovu koje je izračunata zahtijevana naknada, data u obracu „O”, prikazana je u tabeli 1.

Tabela 1: Struktura zahtijevanog regulatorno dozvoljenog prihoda

R. br.	Kategorije obračuna	Zahtijevano (€)
I	Troškovi poslovanja	884.856
	Troškovi zarada i drugih ličnih primanja	529.216
	Troškovi rezervnih djelova i materijala	4.030
	Troškovi usluga trećih lica	80.690
	Troškovi tek.bank.usluga, pošt.trošk. i trošk.osiguranja	13.350
	Troškovi usluga telekomunikacija	7.120
	Finansijski troškovi	220.000

	Troškovi koji se odnose na poreze na imovinu, takse i naknade u skladu sa zakonom	2.500
	Ostali troškovi poslovanja	27.950
II	AMORTIZACIJA	51.778
III	Razumna dobit od obavljanja energetske djelatnosti	22.298
IV	Regulatorno dozvoljeni prihod (I+II+III)	958.932
V	DRUGI PRIHODI	146.183
VI	KOREKCIJE PRETHODNOG PERIODA	0
VII	Regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u naknadu (IV-V-VI)	812.749

1. UTVRĐIVANJE REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA I NAKNADE

Članom 4 stav 1 Metodologije, propisano je da je regulatorno dozvoljeni prihod, prihod operatora tržišta koji se ostvaruje obavljanjem regulisane djelatnosti na godišnjem nivou, i predstavlja zbir ukupnih troškova poslovanja za obavljanje regulisane djelatnosti, amortizacije i razumne dobiti od obavljanja djelatnosti. Stavom 2 istog člana propisano je da se regulatorno dozvoljeni prihod, na osnovu kojeg se utvrđuje naknada za rad operatora tržišta, umanjuje za utvrđene ostale prihode iz člana 8 Metodologije.

U skladu sa navedenom odredbom Metodologije i polazeći od dostavljenog zahtjeva ovog subjekta, sa dopunama datim u toku postupka, Agencija je izvršila analizu dokumentacije, troškova i ostalih elemenata regulatorno dozvoljenog prihoda, i utvrdila regulatorno dozvoljeni prihod i naknadu za rad operatoru tržišta, za 2017. godinu, kako slijedi:

1.1. Troškovi poslovanja

Članom 5 Metodologije, stavom 1 utvrđeno je da su troškovi poslovanja tehn-ekonomski opravdani troškovi koji su u funkciji obavljanja djelatnosti utvrđeni za regulatornu godinu, a obuhvataju: troškove zarada i drugih ličnih primanja, troškove rezervnih djelova i materijala, troškove usluga trećih lica, troškove tekućih bankarskih usluga, poštanske troškove i troškove osiguranja, troškove usluga telekomunikacija, finansijske troškove, troškove koji se odnose na poreze na imovinu, takse i naknade u skladu sa zakonom i ostale troškove poslovanja, stavom 2 da se troškovi poslovanja utvrđuju na osnovu finansijskog plana i plana rada za godinu za koju se utvrđuje prihod i dokumentacije dostavljene u skladu sa članom 12 ove metodologije, kao i dokumentacije i podataka kojim raspolaže Agencija, a stavom 3 da je operator dužan da troškove poslovanja dokaže računovodstvenom dokumentacijom i evidencijama koje se vode u skladu sa zakonom kojim je uređeno računovodstvo, računovodstvenim standardima, koji se primjenjuju u Crnoj Gori, i računovodstvenim politikama energetskog subjekta.

U skladu sa stavom 5 ovog člana, operator je u obavezi da opravda potrebu postojanja predloženih troškova poslovanja, kao i da obrazloži odstupanja troškova od utvrđenih za prethodni period.

Zakonom o računovodstvu i reviziji („Službeni list CG“ 69/05, 80/08 i 32/11) i Zakonom o računovodstvu („Službeni list CG“ 52/16), propisano je da su poslovne knjige: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije, da troškove poslovanja iskazane računovodstvenom dokumentacijom energetski subjekti evidentiraju na odgovarajućim analitičkim karticama glavne knjige, kao i da računovodstvena evidencija energetskog subjekta mora biti zasnovana na vjerodostojnoj dokumentaciji u skladu sa pravilima urednog knjigovodstva, i mora da prikazuje istinito finansijsko stanje i rezultate poslovanja.

Članom 25 stav 1 tač. 3 i 4 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju ("Službeni list CG", br. 36/2011, 28/2014 i 20/2015) propisano je da je vjerodostojna isprava faktura (račun) sa otpremnicom ili drugim pisanim dokazom da je izvršni dužnik obaviješten o nastaloj obavezi, kao i izvodi iz poslovnih knjiga za izvršene komunalne usluge, usluge električne energije, telefonske i druge slične usluge.

Članom 2 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore" br. 73/08, 20/11, 30/12 i 34/14) propisano je da su obveznici primjene zakona akcionarska društva i druga pravna lica u kojima država ili opštine imaju većinski vlasnički udio. Ovim Zakonom uvodi se obaveza sprovođenja finansijskog upravljanja i kontrole sa ciljem: obavljanja poslovanja u skladu sa zakonima, podzakonskim i internim aktima, ugovorima i propisanim postupcima; obezbjeđenja pouzdanog, potpunog i blagovremenog finansijskog i poslovnog izvještavanja; pravilnog, ekonomičnog, efikasnog i efektivnog korišćenja sredstava i zaštite imovine, obaveza i drugih resursa od gubitaka koji mogu nastati neodgovarajućim upravljanjem, neopravdanim trošenjem i korišćenjem, kao i od nepravilnosti i prevara.

Shodno citiranim odredbama navedenih zakona, podnosilac zahtjeva je odgovoran za tačnost računovodstvenih evidencija, obračuna, izvještaja i podataka dostavljenih uz zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda.

1.1.1. Trošak zarada i drugih ličnih primanja zahtijevan je, kako je navedeno u dokumentu »Detaljan obračun regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena crnogorskog operatora tržišta električne energije za 2017. godinu«, u iznosu od **529.216,00 €**, i zasnovan je na Pravilniku o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta koji stupa na snagu 01. januara 2017. godine, po kojem je, kako je navedeno, sistematizovano 21 radno mjesto (COTEE nije dostavio ovaj pravilnik). Troškovi bruto zarada i drugih ličnih primanja zaposlenih projektovani su na iznos od 24.316,95 € po zaposlenom. Ova kategorija troškova obuhvata i dnevnice za službena putovanja u zemlji i inostranstvu, troškove prevoza, troškove naknada za rad u komisijama, jubilarne nagrade i ostale lične rashode za zaposlene. Ova stavka obuhvata i planirane troškove naknade za rad članova Odbora direktora u iznosu 16.560 € i 2.000 € pomoći zaposlenima.

Odlukom Agencije broj 15/2574-17 od 27.11.2015. godine, o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta za 2016. godinu, trošak zarada, po zaposlenom je odobren, na godišnjem nivou, u bruto iznosu od 21.289,79€ odnosno ukupno 361.926,51€ za 17 zaposlenih.

U poslovnom planu za 2017. godinu navedeno je da je Operator tržišta razmatrao potrebu za brojem izvršilaca u predstojećoj 2017. godini i zaključeno je da je, zbog obima poslova i novouspostavljenih obaveza, potreban 21 izvršilac. Važećim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Operatora tržišta, koji je Agenciji dostavljen 24.09.2015. godine, sistematizovana su radna mjesta za 19

izvršilaca. Međutim, tokom 2016. godine nijesu popunjena dva radna mjesta i to radna mjesta za dva inženjera elektrotehnike, kako je navedeno, zbog neodobravanja sredstava od strane Agencije.

COTEE je u zahtjevu naveo da novi Pravilnik koji stupa na snagu 01.01.2017. godine, osim dva nepopunjena radna mjesta po postojećem Pravilniku, pored internog revizora, predviđa i radno mjesto sa visokom školskom spremom pravne struke, koji bi obavljao poslove iz oblasti energetike (izrada podzakonskih akata, ugovora, pojedinačnih akata, analiza i dr.), s obzirom da u ovom subjektu sve pravne poslove obavlja jedan izvršilac.

U vezi zahtjeva DOO COTEE za prijem u radni odnos internog revizora, Agencija je imala u vidu član 18 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, kojim je utvrđeno da se interna revizija uspostavlja organizovanjem posebne organizacione jedinice u okviru subjekta ili obavljanjem unutrašnje revizije od strane organizacione jedinice drugog subjekta, dok je stavom 5 ovog člana propisano da jedinica za unutrašnju reviziju ne može imati manje od tri unutrašnja revizora sa rukovodiocem jedinice za unutrašnju reviziju. Shodno navedenom, subjektu se ne mogu odobriti troškovi na ime zarade za internog revizora, jer internu reviziju ne može obavljati jedan zaposleni.

Kao što je navedeno, COTEE nije dostavio u utvrđenom roku primjedbe na Izvještaj o analizi dokumentacije. Međutim, naknadno je dostavio primjedbe u dopisu broj 767 od 23.11.2016. godine i dopisu broj 767 od 30.11.2016. godine, u kojem se saglasio sa stavom Agencije i odustao od zahtjeva za zapošljavanje jednog izvršioca na poslovima internog revizora.

U dopisu broj 767 od 02.12.2016. godine COTEE je povukao zahtjev u dijelu koji se odnosi na odobravanje sredstava za zapošljavanje izvršioca pravne struke.

U dopisu broj 767 od 23.11.2016. godine, dopisu broj 767 od 30.11.2016. godine i na usmenoj raspravi održanoj u Agenciji 01.12.2016. godine, COTEE je dostavio primjedbe na troškove utvrđene u Izvještaju Agencije, i to:

U odnosu na trošak zarada i drugih ličnih primanja utvrđen u Izvještaju, COTEE je iznio nekoliko primjedbi koje se odnose na broj izvršilaca i na iznos utvrđene prosječne zarade po zaposlenom. Navedene primjedbe ogledaju se u sledećem:

a) COTEE je iskazao neslaganje sa predlogom Agencije da se ne odobri zapošljavanje izvršilaca elektroenergetske struke zbog, kako je Agencija navela, nedostatka konkurencije u proizvodnji i snabdijevanju, i prenošenja značajnog dijela poslova koji obavlja COTEE na novog operatora tržišta – NEMO (Nominated electricity market operator). Subjekt ističe da NEMO neće preuzeti nijedan posao koji je u nadležnosti COTEE-a, niti je u svom Poslovnom planu naveo da će se baviti poslovima za koje zna da će biti dodijeljeni NEMO-kako je navedeno u Izvještaju.

Dalje, subjekt navodi da je za proces uspostavljanja berze neophodno opredijeliti najmanje jednog, po mogućnosti i više zaposlenih u COTEE-u, i da su trenutno najmanje tri zaposlena u COTEE-u, angažovani na pripremi za uspostavljanje berze električne energije u Crnoj Gori. Istakli su da sve transakcije, koje se odigraju na bilo kojem obliku tržišta - dan unaprijed, balansnom ili unutar dnevnom tržištu, nakon realizacije, moraju biti obrađene od strane COTEE, koji vrši količinski i finansijski obračun odstupanja i poravnanja između učesnika na tržištu.

COTEE, u dopisu broj 767 od 30.11.2016. godine, u vezi zahtijevanog zapošljavanja

inženjera u službi za tržište električne energije, navodi da je ova služba za proteklo vrijeme od početka rada tržišta, obavljala poslove: učlanjenja na tržište, kratkoročnog planiranja rada tržišta, vođenja bilateralnog tržišta, kao i poslove količinskog obračuna odstupanja, finansijskog obračuna i poravnanja na tržištu, i naravno niz pratećih radnji koje su se pri tome javile, kao što je pravljenje kvalitetne i pravno zasnovane dokumentacije, informacione logistike procesa balansnog mehanizma, procedure upravljanja rizicima, adekvatne prateće legislative, procedura i uputstava rada tržišta i slično. Dalje COTEE navodi da je za potrebe Službe za tržište električne energije neophodno uposliti jednog izvršioca na mjestu inženjera - energetičara za kratkoročno planiranje iz razloga što trenutno na tom radnom mjestu formalno ima jednog izvršioca, diplomiranog inženjera elektrotehnike, iako su aktom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta predviđena 2 izvršioca. Zbog tehnološkog procesa trgovine, koji podrazumijeva neprekidno dežurstvo - svaki dan u godini, problem sa nedostatkom ovog izvršioca već duže vrijeme prevazilazi se naizmjeničnim angažovanjem druga dva izvršioca u Službi, koji su na osnovu akta o organizaciji i sistematizaciji raspoređeni na druga dva sistematizovana radna mjesta sa odgovarajućim zaduženjima. Osjetan porast trgovine u regionu, uključujući i Crnu Goru otvaraju berzansko trgovanje električnom energijom, što vodi rastu obaveza koje se postavljaju pred Službu za tržište električne energije, i to ne samo u pogledu kratkoročnog planiranja već i u ostalim segmentima Službe. Ovome treba dodati da i povećani obim rada učesnika iz OIE i izdvajanje CEDIS-a, povećava obim poslova na realizaciji balansnog mehanizma.

Subjektat je istakao da su se u proteklom periodu desila tri izuzetno značajna događaja sa stanovišta rada tržišta električne energije u Crnoj Gori.

Prvi događaj je pravno odvajanje Operatora distributivnog sistema električne energije (CEDIS) iz vertikalno integrisanog preduzeća EPCG, na koji način je veleprodajno tržište dobilo novog subjekta koji je balansno odgovoran za svoje gubitke, kao i razdvajanje maloprodajnog tržišta od veleprodajnog, tj. činjenicu da se, iako u Crnoj Gori još uvijek posluju jedan snabdijevač i jedan kupac samosnabdjevač (primjedba Agencije: tri snabdjevača) mora kompletno razdvojiti maloprodajno tržište u smislu satnih obračunskih podataka (satna mjerenja, profili), sa odgovarajućom mjernom, informatičkom i organizacionom infrastrukturom. Pred COTEE se postavljaju zadaci kao što je definisanje ugovora o saradnji COTEE-a i CEDIS-a, predmet saradnje, izbor standarda za procedure rada maloprodajnog tržišta, razmjene podataka, procedura saradnje itd. Uz to subjektat je naveo da je u saznanju da je u toku postupak licenciranja i prijema na tržište dva snabdjevača.

Drugi značajan događaj je Zaključak Vlade Crne Gore o formiranju berze električne energije u Crnoj Gori, kojim je utvrđeno da COTEE obavlja značajan dio poslova.

Treća značajna obaveza Službe za tržište proističe iz obaveza iz Memoranduma o razumijevanju - projekat razvoja regionalnog tržišta (SEE) u kojem se Operator tržišta prepoznao kao neko ko je nezaobilazan kada je u pitanju organizacija tržišta dan unaprijed, a samim tim i pozicija crnogorskog tržišta električne energije u odnosu na regionalne inicijative.

U odnosu na navedeni zahtjev COTEE u vezi neophodnosti angažovanja inženjera u službi za tržište električne energije Agencija je ocijenila da je isti opravdan. Ovo iz razloga što će se obaveze ove službe povećati zbog razdvajanje maloprodajnog tržišta od veleprodajnog, vršenja odvojenih satnih mjerenja i izrade profila, sa odgovarajućom mjernom, informatičkom i organizacionom infrastrukturom, kao i definisanja Ugovora o saradnji COTEE-a i CEDIS-a, predmeta saradnje, izbora standarda za procedure rada

maloprodajnog tržišta, razmjene podataka, procedura saradnje i slično, kao i prijema na tržište dva nova snabdjevača, čije licenciranje je u toku. Osim toga služba za tržište električne energije će obavljati značajan dio poslova u vezi formiranja berze shodno Zaključku Vlade Crne Gore. Uz to značajne obaveze Službe za tržište proističu iz obaveza iz Memoranduma o razumijevanju - projekat razvoja regionalnog tržišta (SEE).

b) COTEE je, u okviru primjedbi na Izvještaj, istakao da je obim posla Službe za obnovljive izvore i visoko efikasnu kogeneraciju (OIE i VEK) znatno proširen iz razloga što je novi povlašćeni proizvođač MHE Jara, pred neposrednim ulaskom u pogon, (isti je već nekoliko mjeseci u probnom radu) kao i zbog očekivanog ulazka u probni rad prvog vjetroparka Krnovo, snage oko 72 MW. Iz navedenog razloga COTEE smatra da je neophodno primiti jednog diplomiranog elektroinženjera energetičara. Osim toga COTEE ističe i da posao u ovoj službi obavljaju šef Službe, koji uskoro planira da se penzionise, i jedan referent, te da u slučaju odsustva bilo kojeg od zaposlenih iz ove službe nije moguće obavljati rad i poslove, koji se kontinuirano obavljaju. Inače, ova Služba pored obračuna mjesečnih računa za otkup proporcionalnog udjela električne energije iz obnovljivih izvora koju preuzimaju snabdjevači i kupci samosnabdjevači, prati registar garancija porijekla sa dostavljanjem preračuna i naloga za prenos garancija porijekla. Služba za OIE i VEK preračunava električnu energiju za sistem postrojenja elektrana, uredno vodi izradu voznih redova za električnu energiju iz OIE, vrši neposredan kontakt sa svim povlašćenim proizvođačima, obračun i izdavanje bankarskih garancija za snabdjevače i kupce samosnabdjevače a koje se odnosi na električnu energiju koja je proizvedena od strane povlašćenih proizvođača a koju moraju preuzeti snabdjevači i kupci samosnabdjevači. Služba uredno na sajt COTEE-a postavlja mjesečni energetske izvještaj sa svim količinskim detaljima i izrađuje interni količinsko - finansijski mjesečni izvještaj, koji služi samo za potrebe COTEE i koji se dostavlja Ministarstvu ekonomije kao materijal na osnovu kojeg se utvrđuju visine iznosa naknada za podsticaj proizvodnje električne energije. Ova služba svakog januara računa cijene za sve povlašćene proizvođače a koje se odnose na tekuću godinu.

U dopisu broj 767 od 30.11.2016. godine i na usmenoj raspravi COTEE je naveo da ova služba radi poslove kao što su utvrđivanje visine iznosa bankarskih garancija za snabdjevače i kupce samosnabdjevače, obavlja poslove vezane za: vozne redove; garancije porijekla; objavljivanje mjesečnih energetskih informacija; izradu internog energetsko-finansijskog mjesečnog izvještaja; ažuriranje arhivske dokumentacije u elektronskoj i papirnoj formi; obračun i izradu mjesečnih računa prema snabdjevačima; prijem zapisnika sa mjernih mjesta povlašćenih proizvođača; obračun mjesečnih faktura od strane povlašćenih proizvođača prema operatoru; prijem zvanične mjerne dokumentacije od CEDIS-a i provjera svih računa vezano za povlašćenu proizvodnju; prijem mjesečne dokumentacije od UNIPROMA i EPCG, koja služi za obračune cijena Cop i Cop50MW i slično.

Imajući u vidu navedene razloge ocijenjen je kao opravdan zahtjev COTEE za odobravanje sredstava za prijem zaposlenog inženjera elektro struke u službi za obnovljive izvore i visoko efikasnu kogeneraciju.

c) COTEE je iznio i primjedbu na iznos utvrđene prosječne zarade po zaposlenom koji je u zahtjevu iznosio 24.316,95 €, dok je RAE u Izvještaju utvrdila iznos od 21.289,79 €, što je na nivou prosječne bruto zarade po zaposlenom koji je Agencija odobrila za 2016. godinu. U skladu sa novom sistematizacijom koja stupa na snagu 01.01.2017. godine, kojom je predviđen 21 izvršilac, COTEE smatra da je neophodno po ovom osnovu odobriti 20 izvršilaca, od kojih je prvobitno traženo 21 zaposleni umanjeno za jednog izvršioca - internog revizora iz razloga što je osnovana primjedba Agencije u vezi sa ovim radnim mjestom), odnosno ukupan iznos bruto zarada od

486.339 €. Ostaju pri zahtjevu da bruto zarada po zaposlenom treba da iznosi 24.316,95€ koji iznos se dobija uvećanjem iznosa od 21.289,79€ predloženog od strane Agencije za stopu inflacije i po osnovu uvećanja minolog rada zaposlenih. Na osnovu toga ukupni troškovi zarada i drugih ličnih primanja zaposlenih za 20 izvršilaca treba da iznose 486.339 €.

Članom 5 stav 1 Metodologije nije predviđeno uvećanje zarada po osnovu projektovane inflacije za regulatornu godinu. Uticaj minolog rada je zanemarljiv imajući u vidu činjenicu da je odobren prosječan iznos bruto zarade po zaposlenom, a subjekat je naveo da će jedan zaposleni ostvariti pravo na penziju tokom godine usljed ispunjenja uslova propisanih zakonom čime će se smanjiti prosječan minuli rad zaposlenih kod ovog subjekta.

Trošak zarada i drugih ličnih primanja obuhvata troškove naknade za rad članova Odbora direktora u iznosu 16.560 € i pomoć zaposlenima i članovima porodice u iznosu od 2.000 €. Kako su troškovi naknada za rad članova Odbora za 2016. godinu ovom subjektu odobreni u iznosu koji se zahtijeva za 2017. godinu, to se ovi troškovi smatraju opravdanim i utvrđuju se u zahtijevanom iznosu. Troškovi pomoći zaposlenima su povećani na 2.000 €, što se takođe može smatrati opravdanim imajući u vidu da je za 2016. godinu odobren iznos od 1.500€, a za 2017. godinu su odobreni troškovi zarada za 19 zaposlenih.

Imajući u vidu da je subjekat prvobitno postavljeni zahtjev preinačio na 19 zaposlenih, što je ocijenjeno osnovanim, **trošak zarada i drugih ličnih primanja** za 2017. godinu se utvrđuje u iznosu od **423.066,10€** (404.506,10 € + 16.560 € + 2.000 €), a na osnovu prosječne zarade utvrđene po zaposlenom za 2016. godinu u iznosu od 21.289,79€.

1.1.2. Troškovi rezervnih djelova i materijala zahtijevani su u iznosu od 4.030€. Osnov za utvrđivanje ovih troškova su postojeća osnovna sredstva. Osim navedenog, nijesu data pojašnjenja na osnovu čega je izvršeno planiranje ovih troškova.

Pregledom obrasca »O 4-Bilans uspjeha«, utvrđeno je da je ovaj trošak u 2015. godini ostvaren u iznosu od 2.804,48€, dok je za 2016. godinu projektovan na iznos od 3.203,52€, što je nešto manje od odobrenog iznosa za 2016. godinu (**3.397,29 €**).

Imajući u vidu odredbu člana 5 stav 5 metodologije i činjenicu da povećanje ovog troška nije obrazloženo, **trošak rezervnih djelova i materijala u** Izvještaju je utvrđen u istom iznosu kao za 2016. godinu tj. u iznosu od **3.397,29 €**.

U dopisu broj 767 od 23.11.2016. godine, broj 767 od 30.11.2016. godine i na usmenoj raspravi održanoj u Agenciji 01.12.2016. godine, DOO COTEE je na troškove rezervnih djelova i materijala koji su utvrđeni u Izještaju dao primjedbu koja se odnosi na to da je neophodno odobriti sredstva u traženom iznosu od 4.030 € iz razloga što je COTEE tokom tekuće 2016. godine već izvršio nabavku dodatnih osnovnih sredstava koje ranije nije posjedovao. Traženi iznos sredstava je neophodan za održavanje kompletne računarske i druge IT opreme i sa tog aspekta javlja se suštinska potreba za njenim adekvatnim održavanjem.

Subjektat je pojasnio da u ovu kategoriju troškova, pored troškova za rezervne djelove i materijal, koji se odnose na bilansnu poziciju nekretnina, postojenja i opreme ulaze i troškovi materijala za održavanje higijene kao i troškovi sitnog inventara. S tim u vezi neophodno je pored ranije odobrenih sredstava u iznosu od 3.397,29 € odobriti i dodatna sredstva u iznosu 632,71 €, čime bi se obezbijedila neophodna sredstva koja

su prvobitnim zahtjevom bila obuhvaćena kategorijom troškova usluga za održavanje higijene.

Razmatrajući primjedbu DOO COTEE da su zahtijevana sredstva neophodna za održavanje svih sredstava koja društvo posjeduje, uključujući sredstva nabavljena u toku 2016. godine, kao i sredstva za održavanje higijene poslovnog prostora, koji se koristi na osnovu ugovora o zakupu, Agencija je utvrdila troškove **rezervnih djelova i materijala** u zahtijevanom iznosu od **4.030,00 €**.

1.1.3. Troškovi usluga trećih lica, koji obuhvataju troškove usluga održavanja i ostale troškove usluga, zahtijevani su u iznosu od 80.690,00:

<u>Troškovi</u>	€
Troškovi usluga trećih lica	80.690,00
1. Troškovi usluga održavanja	16.300,00
- troškovi usluga za tekuće održavanje	4.300,00
- troškovi usluga za održavanje softvera	12.000,00
2. Ostali troškovi usluga	64.390,00
- trošak zakupa poslovnog prostora i opreme (za 12 mjeseci 2017. godine)	31.920,00
- troškovi reklamiranja i propagande u zemlji	2.000,00
- trošak računovodstvene revizije	2.100,00
- konsultanske provizije i troškovi	4.000,00
- troškovi javnog oglašavanja	1.500,00
- troškovi usluga kopiranja i korićenja	3.000,00
- troškovi obuke, školarine, savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica	12.600,00
- troškovi drugih neproizvodnih usluga	1.320,00
- troškovi usluga higijenskog održavanja	3.000,00
- troškovi komunalnih usluga	700,00
- ostali troškovi usluga	2.250,00

U Zahtjevu je navedeno da je Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji koji stupa na snagu 01. januara 2017. godine, a imajući u vidu da se Zahtjev za odobravanje regulatorno dozvoljenog prihoda odnosi na 2017. godinu predviđeno 21 službeničko radno mjesto, odnosno 2 više nego postojećim pravilnikom, što dovodi do povećanja svih troškovnih kategorija za 2017. godinu, u poređenju sa tekućom poslovnom godinom.

Kako je već navedeno, subjekat je preinačio svoj zahtjev na ukupno 19 zaposlenih, umjesto prvobitno zahtijevanih 21.

a) Troškovi usluga održavanja

U dokumentu „Detaljan obračun regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena COTEE za 2017. godinu”, i Finansijskom planu za 2017. godinu, podnosilac zahtjeva je naveo da se troškovi usluga održavanja od 16.300 €, dominantno odnose na troškove održavanja softvera i hardvera, i to:

- **Troškove usluga za tekuće održavanje** u iznosu od **4.300 €** koji se odnose na održavanje hardverske opreme Društva, kao i održavanje druge materijalne opreme koja je ili će biti sastavni dio registra osnovnih sredstava, i
- **Troškove usluga za održavanje softvera** u iznosu od **12.000 €**. Imajući u vidu da Društvo posjeduje softversku platformu za obavljanje aktivnosti organizovanja i upravljanja tržištem električne energije i da je planirana nova nabavka, odnosno nadogradnja postojeće platforme, navedeni troškovi su neophodni za redovno mjesečno održavanje nematerijalne imovine, obezbjeđenje otklanjanja problema u radu platforme, operacionalizaciju aktivnosti na unapređenju iste i slično. U Aneksu Ugovora o servisnom održavanju programske opreme DOO COTEE Podgorica, broj 142 od 11.02.2016. godine zaključen između DOO COTEE i DD KORONA Ljubljana, za servisno održavanje programske opreme DOO COTEE za 2016. godinu, je navedeno da mjesečni paušal za održavanje iznosi 1.000,00€, i obuhvata 10 sati intervencije daljinskim putem, mjesečno. Aneksom je utvrđeno i da je DOO COTEE dužan platiti troškove puta i boravka, ukoliko postoji potreba za intervencijom na licu mjesta.

b) Ostali troškovi usluga koji su zahtijevani u iznosu od 64.390 € odnose se na:

- **Troškove zakupa poslovnog prostora i opreme** u iznosu od **31.920 €** koji su planirani za 12 mjeseci zakupa aktuelnog poslovnog prostora. Društvo je tokom 2016-te godine raspisalo javni poziv za zakup poslovnog prostora i shodno Ugovoru o zakupu kompletno opremljenog kancelarijskog prostora br. 477 od 27.05.2016.godine, sklopljenim sa firmom "Holding One" DOO Podgorica, planiralo da se navedene usluge realizuju do 30.06.2017.godine. Međutim, imajući u vidu da se realno planiranje useljenja u novi prostor ne može ostvariti do kraja 2017. godine, planiran je trošak po osnovu zakupa za cijelu iduću kalendarsku godinu, što na mjesečnom nivou iznosi 2.660 €;
- **Troškove reklamiranja u zemlji u iznosu od 2.000 €**. Navedeni troškovi odnose se na usluge po osnovu reklame i propagande, kao i troškove po osnovu reklamnog i propagandnog materijala;
- **Trošak računovodstvene revizije u iznosu od 2.100 €**. Imajući u vidu da je suština obavljanja revizije davanje mišljenja od strane nezavisnog revizora da li finansijski iskazi sadrže materijalno bitna pogrešna iskazivanja, odnosno da li su isti sačinjeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, navedeni troškovi su neophodni za potrebe angažovanja revizorskog društva i obavljanje navedenih usluga. Obavljanje revizije finansijskih iskaza društva je nastavak prakse iz proteklog period poslovanja Društva;
- **Konsultantske provizije i troškovi u iznosu od 4.000 €**. Imajući u vidu da COTEE predstavlja energetska subjekat čija je djelatnost više nego specifična a isto tako nemjerljivo značajna za sveobuhvatno funkcionisanje energetskog sektora, navedeni troškovi su neophodni za angažovanje stručnih konsultanata za pružanje usluga širokog spektra kao što su izrada neophodnih akata iz oblasti energetike, razni oblici pružanja konsaltinga u vezi pravne regulative i drugo;
- **Troškove usluga javnog oglašavanja u iznosu od 1.500 €**. Navedeno je da se ovi troškovi najvećim dijelom odnose na troškove oglašavanja za potrebe raspisivanja tenderskih postupaka Društva imajući u vidu da je aktuelnim Zakonom o javnim nabavkama precizirano da se informacije za sve oblike tendera (otvoreni i šoping postupci) između ostalog objavljuju i u nekim od dnevnih novina. Time se nastavlja dosadašnja praksa i dodatno obezbjeđuje transparentnost postupaka javnih nabavki;
- **Troškove usluga kopiranja i korićenja u iznosu od 3.000 €**. Djelatnost Društva je zbog gore pomenute specifičnosti takva da je u jednoj fiskalnoj godini neophodno

imati i usluge ovog tipa. Ovdje je važno istaći dodatno angažovanje na izradi i realizaciji podzakonskih akata u nadležnosti Društva koje će zahtijevati i povećanu potrebu za uslugama kopiranja i korićenja;

- **Troškove obuke, školarine, savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica u iznosu od 12.600 €.** Navedeni troškovi se odnose na potrebe zaposlenih za stručnim usavršavanjem i osposobljavanjem iz domena oblasti kojima se u profesionalnom smislu bave unutar Društva. Ovi troškovi uključuju razne oblike seminara, kongresa, stručnih kurseva, radionica, posjeta energetske subjektima i drugim institucijama u regionu i šire, čime se stručno-tehnička i kadrovska osposobljenost Društva iz godine u godinu podiže na veći nivo što nedvosmisleno stvara sve neophodne pretpostavke za jačanje COTEE-a kao specifičnog energetskog entiteta;
- **Troškove drugih neproizvodnih usluga u iznosu od 1.320 €.** Ova kategorija uključuje sve kategorije troškova neproizvodnih usluga koji nisu obuhvaćeni nekom od prethodno navedenih kategorija a koji mogu nastati u toku jedne poslovne godine. Ti troškovi su između ostalih troškovi izrade vizit kartica, instalacije kataloga propisa i slično;
- **Troškove usluga higijenskog održavanja u iznosu od 3.000 €,** koji se odnose na angažovanje pravnog lica za pružanje ove vrste usluga. Troškovi po ovom osnovu trenutno na godišnjem nivou (polazeći od osnovnih parametara kao što su kvadratura postojećeg poslovnog prostora i broj kancelarija u okviru istog) iznose oko **2.500 €** godišnje. Procjena je da će sa većim poslovnim prostorom i većim brojem angažovanih izvršilaca i ovi troškovi porasti do gore navedenog iznosa;
- **Troškove komunalnih usluga u iznosu od 700 €** koji su planirani na osnovu zakonske potrebe da privredni subjekti izmiruju obaveze po osnovu odvoza i deponovanja komunalnog otpada koje nastaju prema DOO Čistoća Podgorica i DOO Deponija Podgorica;
- **Troškove ostalih usluga u iznosu od 2.250 €.** Ovi troškovi se odnose na troškove koji mogu nastati u toku funkcionisanja Društva i predstavljaju ostale nematerijalne troškove kao što su troškovi izrade pečata, troškovi dostavljanja dnevne štampe i drugo.

Cijeneći obrazloženja data u zahtjevu i potrebu obezbjeđenja sredstava za funkcionisanje operatora tržišta, Agencija je prihvatila kao opravdane sljedeće troškove:

- Troškove usluga za tekuće održavanje u iznosu od **4.300 €,**
- Troškove usluga za održavanje softvera u iznosu od **12.000 €,**
- Troškove zakupa poslovnog prostora u iznosu od **31.920 €,**
- Troškove usluga javnog oglašavanja u iznosu od **1.500 €, i**

U dopisu broj 767 od 02.12.2016. godine COTEE je dostavio dopunu zahtjeva da mu se na ime troškova zakupa u 2017. godini odobri dodatnih 24.000,00€, na ime zakupa dodatnog prostora za svih 12 mjeseci po cijeni od 2.000,00€ mjesečno.

Kako je COTEE u aktu broj 767 od 30.11.2016. godine naveo da će u prvom kvartalu 2017. godine realizovati kupovinu poslovnog prostora, to se dodatni troškovi zakupa od 24.000,00€ ne mogu prihvatiti kao opravdani.

Kako Agencija prvobitno u Izvještaju nije prihvatila kao opravdane troškove

konsultantskih provizija COTEE je u dopisu broj 767 od 23.11.2016. godine, i na usmenoj raspravi održanoj u Agenciji 01.12.2016. godine, istakao da su navedeni troškovi neophodni jer su većina akata operatora tržišta operativna dokumenta, za čiju izradu su potrebna specijalistička znanja koja posjeduju konsultanti. Osim toga u dopisu broj 767 od 02.12.2016. godine DOO COTEE je izmijenio svoj zahtjev u dijelu koji se odnosi na prijem u radni odnos pravnika, pa Agencija nalazi da su zahtijevani troškovi neophodni.

Uzimajući u obzir dostavljene primjedbe i odustajanje od zahtjeva za uspošljavanje izvršioca pravne struke, Agencija je prihvatila kao opravdane i troškove konsultantskih provizija u iznosu od **4.000,00€**.

Cijeneći dostavljenu dokumentaciju i obrazloženja, kao i prirodu posla operatora tržišta, Agencija nije prihvatila kao opravdane sljedeće troškove:

- **Troškove reklamiranja i propagande**, koji se ne mogu prihvatiti kao opravdani imajući u vidu da COTEE ne obavlja komercijalnu djelatnost, već je njegova uloga utvrđena Zakonom.
- **Troškove računovodstvene revizije**, koji se ne mogu prihvatiti kao opravdani iz razloga što je COTEE subjekat revizije koju sprovodi Državna revizorska institucija, na osnovu zakona. Osim toga, pomenuti Zakon o uspostavljanju sistema unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru odnosno njegova primjena treba da omogući da finansijski iskazi društva budu u svemu sačinjeni u skladu sa propisima i da odražavaju istinito finansijsko stanje i rezultate poslovanja subjekta.

Agencija je djelimično prihvatila sljedeće zahtijevane troškove:

- **Troškove obuke, školarine, savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica** u iznosu od **4.574,05 €**, koliko je utvrđeno za 2016. godinu iz razloga što subjekat nije obrazložio, u skladu sa članom 5 stav 5 Metodologije potrebu za povećanjem ovih troškova u odnosu na utvrđene za 2016. godinu.

COTEE je dao primjedbu i na troškove obuke, školarine, savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica, utvrđene u Izvještaju smatrajući da je potrebno odobriti zahtijevani iznos. Prema navodima subjekta postoji potreba povećanja ukupnog broja izvršilaca, kao i potreba za dodatnim stručnim usavršavanjem kadrova elektroenergetske, elektrotehničke, ekonomske i pravne struke. Navedeno je da ova stavka podrazumijeva učešće zaposlenih na seminarima, obukama, savjetovanjima i edukacijama koje ima za cilj jačanje stručnog potencijala zaposlenih.

U dopisu broj 767 od 30.11.2016. godine, DOO COTEE je, na primjedbu Agencije da nije dostavljen plan obuka i seminara, sa procjenom troškova za ove namjene, istakao da se obuke i seminari održavaju po pozivima i programima drugih subjekata, usljed čega nije moguće utvrditi sopstveni program obuka. Izvjesno je da će zaposleni koristiti obuke u dijelu učenja stranog jezika i pohađati seminare koji se odnose na oblast energetike kao i seminare koje organizuju nadležni državni organi ili drugi subjekti, na temu primjene novih propisa.

Agencija nije prihvatila datu primjedbu iz razloga što nije dato odgovarajuće obrazloženje za povećanje ovih troškova u odnosu na utvrđene za 2016. godinu u skladu sa članom 5 stav 5 Metodologije. Subjekt ni u dopuni zahtjeva nije dostavio procjenu troškova potkrijepljenu obrazloženjima i obračunima u vezi obuka koje planira da obezbijedi zaposlenima, zasnovanu na broju zaposlenih koji će pohađati obuke i

seminare i troškovima u vezi sa njima.

- **Troškove usluga kopiranja i korićenja u iznosu od 1.000 €**, cijeneći da su ovi troškovi neophodni za rad i poslovanje subjekta, ali da je zahtijevani iznos precijenjen.

U dopisu broj 767 od 30.11.2016. godine DOO COTEE istakao da Agencija nije prihvatila zahtijevani iznos troškova kopiranja i korićenja, već je ove troškove utvrdila u iznosu od 1.000,00€. COTEE je dostavio primjedbu na iznos troškova kopiranja i korićenja utvrđenih u Izvještaju, s obzirom na zahtijevani veći broj zaposlenih, obim poslova i protok dokumentacije. Istakao je da osim kopiranja ova stavka obuhvata i troškove korićenja materijala.

Agencija nije prihvatila iznijete primjedbe subjekta iz razloga što je ocijenila da je iznos od 1.000,00€ dovoljan za kopiranje oko 20.000 do 30.000 stranica, računajući sa prosječnom cijenom od 0,05€ do 0,03€ po stranici kopiranog teksta, uključujući i korićenje ovih materijala.

- **Troškove usluga higijenskog održavanja u iznosu od 1.800 €**, koliko je utvrđeno za 2016. godinu.

Na iznos ovog troška utvrđenog u Izvještaju, COTEE je dostavio primjedbu u kojoj je navedeno da postojeće obaveze za troškove usluga higijenskog održavanja kancelarija na godišnjem nivou iznose 2.150 €. Iznos od 2.150 € odnosi se samo na pružanje usluga rada higijeničara, dok se ostali traženi iznos do 3.000 € odnosi na nabavku kompletnih higijenskih sredstava koja su potrebna radniku - higijeničaru za obavljanje poslova.

Agencija nije prihvatila datu primjedbu iz razloga što su troškovi materijala za održavanje higijene poslovnog prostora zahtijevani i utvrđeni u okviru troškova rezervnih djelova i materijala.

- **Troškove komunalnih usluga u iznosu od 463,20€**, koliko je utvrđeno na osnovu jedinične naknade po m² poslovnog prostora odnosno računa DOO Deponija i DOO Čistoća, koji mjesečno iznose po 19,30€, i navoda subjekta da će djelatnost obavljati tokom 2017. godine u istom poslovnom prostoru.
- **Troškove drugih neproizvodnih usluga i troškove ostalih usluga u ukupnom iznosu od 2.000€**. Ovi troškovi su zahtijevani u ukupnom iznosu od 3.570,00€ (1320,00€+2250,00€). U zahtjevu je navedeno da se ovi troškovi odnose na troškove koji mogu nastati u toku jedne poslovne godine, koji nijesu obuhvaćeni nekom od navedenih kategorija troškova a odnose se na troškove izrade vizit kartica, troškove instalacije kataloga propisa, troškove izrade pečata, troškove dostavljanja dnevne štampe i drugo. Imajući u vidu da se radi o srodnim troškovima male pojedinačne vrijednosti, troškovi drugih neproizvodnih usluga i troškovi ostalih usluga su utvrđeni u ukupnom iznosu od 2.000,00€, na godišnjem nivou.

U sklopu dostavljenih primjedbi COTEE je naveo da su ukupni troškovi drugih neproizvodnih usluga odobreni u traženom iznosu od 2.000 €.

U vezi sa datom primjedbom, Agencija je ukazala subjektu da je na ime troškova drugih neproizvodnih usluga i ostalih troškova usluga, utvrdila ukupan iznos od 2.000,00€, jer su u okviru ovih grupa troškova obuhvaćeni troškovi koji se odnose na troškove koji mogu nastati u toku funkcionisanja Društva i predstavljaju ostale nematerijalne troškove

kao što su troškovi izrade pečata, troškovi dostavljanja dnevne štampe i drugo. Pri tome se radi o srodnim troškovima, za koje nije dato obrazloženje zašto su iskazani i zahtijevani kao dvije odvojene grupe troškova.

Uzimajući u obzir navedeno, **troškovi usluga trećih lica** utvrđeni su u iznosu od **63.557,25€**(4.300€+12.000€+31.920€+1.500€+4.574,05€+4000,00+1.000€+1.800€+463,20€+2.000€).

1.1.4. Troškovi tekućih bankarskih usluga, poštanski troškovi i troškovi osiguranja zahtijevani su u iznosu od 13.500€.

Uz ove troškove nije dostavljeno obrazloženje. Pregledom obrasca »O4- Bilans uspjeha« utvrđeno je da su ovi troškovi u 2015. godini ostvareni u iznosu od 4.675,71€, a da su za 2016. godinu projektovani na iznos od 9.717,12€.

COTEE je dao primjedbe i na utvrđene troškove tekućih bankarskih usluga, poštanske troškove i troškove osiguranja. Navedeno je da je zahtijevani iznos troškova tekućih bankarskih usluga zasnovan na projekciji da će ukupan platni promet operatora tržišta tokom 2017. godine značajno porasti. Imajući u vidu da je Dugoročnim energetske bilansom za period od 2017. do 2019. godine predviđen značajan porast energetske veličina posebno u dijelu proizvodnje električne energije iz objekata povlašćenih proizvođača, usljed naplate i raspodjele sredstava namijenjenih povlašćenim proizvođačima, za koje se procjenjuje da bi iznosila od 2,5 do 3 miliona €, to samo po sebi implicira i značajan porast prometa novca, što će za posljedicu imati porast ove troškovne kategorije. Zbog toga, neophodno je odobriti zahtijevani iznos od 9.500 € po osnovu troškova bankarskih usluga. Troškovi osiguranja su uvećani iz razloga što je planiran veći broj zaposlenih, pri čemu ovi troškovi iznose 150€ godišnje po zaposlenom. S tim u vezi, na planirani broj izvršilaca, potrebno je odobriti iznos od 3.000 € za 2017. godinu.

Troškovi poštanskih usluga, prema navodima subjekta, projektovani su na iznos od 1.000 €, a kao polazna osnova u zahtjevu za odobravanje ovih sredstava uzeti su u obzir podaci za tekuću godinu (ostvarenje za 10 mjeseci 2016. godine 630 €) kao i planirano povećanje protoka dokumentacije za 2017. godinu. Subjekt smatra da Agencija po osnovu troškova tekućih bankarskih usluga, poštanskih troškova i troškova osiguranja treba da odobri ukupno zahtijevani iznos od 13.500 €.

Primjedba koja se odnosi na utvrđivanje tekućih bankarskih usluga, poštanskih troškova i troškova osiguranja, nije prihvaćena iz razloga što zahtijevani troškovi nijesu potkrijepljeni odgovarajućim obračunima po vrstama troškova u okviru ove grupe. Navodi COTEE da će se usljed povećanja prometa žiro računa odnosno plaćanja prometa žiro računa po osnovu naplate sredstava u ime i za račun povlašćenih proizvođača povećati troškovi bankarskih provizija nije prihvaćena iz razloga što bi ove troškove trebali da plaćaju subjekti kojima se sredstva prenose, odnosno da terete njihove prihode. Primjedba data u vezi troškova osiguranja nije prihvaćena iz razloga što je osiguranje zaposlenih obavezno u skladu sa zakonom, ali iznos premije po zaposlenom nije utvrđen već je to stvar ocjene subjekta.

Shodno navedenom, **troškovi tekućih bankarskih usluga, poštanski troškovi i troškovi osiguranja** utvrđeni su za 2017. godinu u iznosu od **7.640 €**, tj. u iznosu utvrđenom za 2016. godinu.

1.1.5. Troškovi usluga telekomunikacija zahtijevani su u iznosu od **7.120 €**. Uz ove troškove nije dostavljeno obrazloženje.

Pregledom obrasca O4 - Bilans uspjeha utvrđeno je da su ovi troškovi u 2015. godini ostvareni u iznosu od 6.554,05€, a da su za 2016. godinu projektovani na iznos od 6.424,20€.

Ovaj trošak je za 2016. godinu utvrđen u iznosu od 6.888,48 €.

Subjektat je dostavio primjedbu na utvrđene troškove usluga telekomunikacija, koji su utvrđeni u Izvještaju na nivou od 6.888,48 € koliko je utvrđeno za 2016. godinu. U datoj primjedbi je navedeno da je zbog većeg broja izvršilaca i većeg obima posla potrebno odobriti dodatnih 231,52 €, odnosno ukupno zahtijevani iznos od 7.120 €.

Imajući u vidu da je Agencija odobrila povećanje broja zaposlenih za 2, koliko je i COTEE i zahtijevao, i da je podnosilac zahtjeva procijenio da ovi troškovi u 2016. godini neće biti ostvareni u većem iznosu od utvrđenih za isti period, **trošak telekomunikacija** se utvrđuje u iznosu od **6.888,48 €, koliko je utvrđeno za 2016. godinu.**

1.1.6. Kapitalna ulaganja - finansijski troškovi (nabavka osnovnih sredstava i ostala dugoročna ulaganja) zahtijevani su u iznosu od 220.000 €:

Finansijski troškovi	€
Kapitalna ulaganja - Finansijski troškovi (nabavka osnovnih sredstava i ostala dugoročna ulaganja)	220.000,00
Kupovina poslovnog prostora - troškovi otplate glavnice kredita za 2017. godinu	50.000,00
Opremanje poslovnog prostora	30.000,00
Osnivanje Berze električne energije	50.000,00
IT oprema - softver	60.000,00
IT oprema – hardver	30.000,00

Operator tržišta je u zahtjevu naveo da, od svog osnivanja 2011. godine, posluje bez ijednog sopstvenog osnovnog sredstva za rad. Još uvijek djelatnost obavlja u iznajmljenom poslovnom prostoru. Zbog kontinuiranog razvoja tržišta električne energije, neophodno je i dalje razvijanje informatičke infrastrukture.

Projekcija kapitalnih ulaganja:

a) poslovni prostor

- **kupovina poslovnog prostora** - 600.000 € od čega 300.000 € iz sopstvenih sredstava - akumulirana dobit iz prethodnog perioda i 300.000 € uz kreditnu podršku komercijalne banke.

U poslovnom planu društva za 2017. godinu je navedeno da Operator tržišta planira da se tokom 2017. godine kreditno zaduži u iznosu od 300,000 €, a za otplatu kredita tokom iste godine je planirano 52,500 € (ovaj iznos se sastoji od 50,000 € otplate glavnice i 2,500 € pripadajuće kamate).

Osim navedenog planirano je i :

- a) **opremanje poslovnog prostora** - 30.000 €,
- b) **osnivanje berze električne energije** - 50.000 €,
- c) **nabavka informatičke infrastrukture**
 - softver - 60.000 € i
 - hardver - 30.000 €.

Podnosilac zahtjeva smatra da su se stekli uslovi da se tokom 2017. godine kupi i opremi kancelarijski – poslovni prostor u kome će Operator tržišta nastaviti da obavlja djelatnost. U skladu sa aktuelnim Ugovorom o zakupu kompletno opremljenog poslovnog prostora Operator tržišta još uvijek posluje bez stečenih sopstvenih osnovnih sredstava – kancelarijskog namještaja i mobilijara. U tu svrhu za sledeću godinu je planiran izdatak od 30.000 €.

Planirana nabavka IT opreme obuhvata kategorije finansijskih troškova nabavke osnovnih sredstava i ostalih dugoročnih ulaganja, koja su, kako je navedeno, odraz razvojnog budžeta Operatora tržišta planiranog za 2017. godinu. Kao polazna osnova je korišćena potreba da se nastavi sa informatičkim osavremenjavanjem društva i u tu svrhu planirano je ulaganje u ukupnom iznosu od 90.000 € i to ulaganje u softver u iznosu od 60.000 € i ulaganje u hardver u iznosu od 30.000 €.

Subjektat smatra da kupovina i opremanje adekvatnog poslovnog prostora, za COTEE, predstavlja apsolutni prioritet u smislu nabavke osnovnih sredstava za 2017. godinu. Obzirom na prethodnu komunikaciju sa Regulatornom agencijom za energetiku i Vladom Crne Gore - Zaključak Vlade Cme Gore br. 08-2900/3, kojim je data prethodna saglasnost na Inicijativu za pokretanje postupka kupovine poslovnog prostora za potrebe rada Operatora tržišta po ovom pitanju planira da u narednoj godini pokrene postupak nabavke poslovnog prostora. U tom smislu planira da cjelokupnu akumuliranu neraspoređenu dobit utroši za ovu namjenu. Međutim, raspoloživa sredstva iz neraspoređene dobiti nijesu dovoljna za realizaciju ovoga projekta, te je neophodno obezbijediti dodatno finansiranje kroz kreditni aranžman sa poslovnom bankom. Planirano je da u 2017. godini COTEE zaključi ugovor o kreditu, i očekuje da otplatu glavnice i kamate Agencija prihvati kao opravdane troškove poslovanja Operatora tržišta.

U vezi sa zahtijevanim sredstvima na ime osnivanja Berze električne energije navedeno je da je Zaključkom Vlade Cme Gore br. 08-1578 od 09.06.2016. godine utvrđena obaveza COTEE-a da uplati iznos od 50.000 eura na ime osnivačkog uloga za osnivanje Berze električne energije. Obzirom da COTEE neće raspolagati navedenim iznosom sredstava za ovu namjenu potrebno je da Agencija kroz utvrđivanje troškova za 2017. godinu odobri i ovaj iznos sredstava.

U dopisu broj 767 od 30.11.2016. godine COTEE je iznio dilemu na koji način da realizuje navedeni Zaključak odnosno na koji način da prikupi nedostajuća sredstva kako bi postupio u skladu sa istim.

Nabavka IT opreme planirana je kroz kupovinu adekvatnih softverskih i hardverskih sistema. U tom smislu za nabavku IT opreme - softvera planirani trošak iznosi 60.000 eura. U 2017. godini je planirana nabavka (ili dogradnja postojećeg) softvera za unošenje i upravljanje bilateralnim ugovorima, dogradnju postojećeg softvera u cilju prilagođavanja aplikacije novim ENTSO-E standardima, implementaciju Linux mail servera (softver i hardver), kao i kupovinu licence za MS Office Professional Plus paket.

Za nabavku IT opreme - hardver subjekat je planirao 30.000 eura, što predstavlja nabavku nove i osavremenjavanje postojeće hardverske infrastrukture. Zbog svega navedenog neophodno je da Agencija odobri i troškove za nabavku IT opreme u ukupnom iznosu od 90.000 eura. Opravdanost zahtjeva za odobravanje ovih troškova temelji i na činjenici da su troškovi za nabavku osnovnih sredstava prethodno bili odobravani od strane Agencije (Odluka o odobravanju naknade za rad DOO Crnogorskom operatoru tržišta električne energije Podgorica za period 01.08.2012.-31.07.2015. godine, "Sl.list CG" br. 35/12 i 37/13), imajući u vidu da su ova osnovna sredstva neophodna za rad i razvoj Operatora tržišta.

U dopisu broj 767 od 30.11.2016. godine COTEE je postavio pitanje da li će Agencija odobriti nedostajuća sredstva za finansiranje kreditnog aranžmana imajući u vidu da COTEE isti planira da zaključi sa nekom od poslovnih banaka zaključno sa I kvartalom 2017. godine.

U postupku po Zahtjevu, Agencija je, osim dokumentacije dostavljene uz zahtjev, cijnila i druge činjenice i okolnosti. Naime, u Dopisu Agencije broj 15/3509-1 od 10.12.2015. godine, upućenom DOO COTEE, je navedeno, da imajući u vidu, da je ovo društvo, pretežno na ime uštede na troškovima koji se mogu kontrolisati u prethodnom periodu, ostvarilo izvjesnu dobit, kao i nespornu potrebu da COTEE, za kvalitetno obavljanje djelatnosti treba da posjeduje poslovni prostor, što je, dugoročno gledano, svakako povoljnije rješenje od uzimanja prostora u zakup, Agencija je saglasna da COTEE raspoloživa sredstva upotrijebi za kupovinu poslovnog prostora adekvatne površine. Ukoliko COTEE dokumentuje da je nabavku prostora adekvatne površine izvršio na transparentan i racionalan način, Agencija će pri utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda za budući regulatorni period, finansijski trošak i trošak amortizacije koji se odnose na tako nabavljeni prostor, priznati kao opravdane.

Kapitalna ulaganja, koje subjekat zahtijeva da budu odobreni kroz troškove za regulatornu godinu, kao što su nabavka i opremanje poslovnog prostora, osnivanje berze tj. ulaganje u drugo društvo, i nabavka informatičke infrastrukture ili bilo kojeg drugog osnovnog sredstva, ne može biti tretirana kao trošak već kao investicija, jer nijesu predviđeni kao trošak članom 5 stav 1 Metodologije.

Navedeni stav zasnovan je na računovodstvenim propisima i Međunarodnom računovodstvenom standardu 16, kojim je propisan računovodstveni postupak za evidentiranje nekretnina, postrojenja i opreme, kao i priznavanje troška investiranja kroz amortizaciju, koji Agencija, u postupku utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda, priznaje. Primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, obavezna je za sva pravna lica koja su registrovana za obavljanje privredne djelatnosti u Crnoj Gori.

Osim navedenog, subjekat je, uz dopis broj 540 od 23.11.2016. godine dostavio korigovane finansijske iskaze za 2015. godinu, u kojima je navedena akumulirana dobit na dan 31.12.2015. godine od 427.029,00€, što potvrđuje stav Agencije da subjekat može pristupiti nabavci neophodnih osnovnih sredstava ili najvećeg dijela iz akumulirane dobiti.

Članom 5 stav 1 Metodologije predviđeno je priznavanje finansijskih troškova na ime pokrivanja kamata na kredite za kupovinu osnovnih sredstava, a članom 6 Metodologije priznavanje troškova amortizacije.

Shodno navedenom, zahtijevani troškovi na ime ulaganja u osnovna sredstva, koje subjekat naziva »finansijskim rashodima«, ne mogu biti prihvaćeni i ne mogu teretiti tarife za krajnje kupce.

Na osnovu ispravljenih finansijskih iskaza za 2015. godinu, Agencija zaključuje da COTEE raspolaže sredstvima iz akumulirane dobiti, iz kojih može najvećim dijelom finansirati ulaganje u osnovna sredstva i osnivanje drugog društva.

Primjedbu iznijetu zbog neodobravanja sredstava za nabavku osnovnih sredstava i uplatu novčanog uloga u drugo društvo – berzu, koje sa računovodstvenog stanovišta ima tretman plasmana a ne rashoda (troškova) perioda, Agencija nije prihvatila, iz razloga koji su već navedeni u Izvještaju a koji su zasnovani na računovodstvenim propisima i pravilima, koja se bave evidentiranjem nabavke osnovnih sredstava i ulaganja i odredbama Metodologije, koje definišu način dokazivanja troškova (član 5 stav 3) i elemente troškova poslovanja (član 5 stav 1).

Vezano za pitanje odobravanja finansijskih rashoda, imajući u vidu da subjekat nije u Zahtjevu prikazao finansijske rashode vezane za nabavku poslovnog prostora za koju je navedeno da će biti realizovana u I kvartalu 2017. godine, subjektu se ne mogu odobriti sredstva po osnovu finansijskih rashoda za naredni regulatorni period.

Shodno naprijed navedenom, Agencija nije prihvatila da se subjektu odobre kapitalni troškovi zahtijevani za 2017. godinu.

1.1.7. Troškovi poreza na imovinu, takse i naknade u skladu sa zakonom zahtijevani su u iznosu od 2.500 €.

Ovaj trošak je u 2015. godini, prema dostavljenim obrascima operatora tržišta, ostvaren u iznosu od 3.713,79€, a za 2016. godinu je projektovan u iznosu od 2.076,76€. Imajući u vidu navedeno ostvarenje u prethodnom periodu ovaj trošak se utvrđuje u zahtijevanom iznosu od 2.500,00€.

1.1.8. Ostali troškovi poslovanja koji obuhvataju rashode električne energije, vode, naknade za korišćenje puteva, troškove dnevne štampe, pretplate na službene listove, troškove reprezentacije i ostalo, zahtijevani su u iznosu od 27.950,00€. Ova kategorija je, kako je navedeno, projektovana na iznos koji omogućava redovno izmirenje gore pomenutih rashoda sa projekcijom povećanja po osnovu većeg poslovnog prostora i većeg broja zaposlenih u Društvu.

Navedeni troškovi su u 2015. godini ostvareni u iznosu od 8.876,33 €, za 2016. godinu su projektovani na iznos od 23.362,66 € dok su za 2017. godinu zahtijevani u iznosu od 27.950,00€. Kao razlog povećanja troškova naveden je veći poslovni prostor i veći broj zaposlenih u narednoj godini. Osim navedenog, subjekat nije dao adekvatno obrazloženje za povećanje ovih troškova u odnosu na troškove utvrđene za 2016. godinu niti ostvarene za 2015. godinu.

Shodno navedenom, ostali troškovi poslovanja se utvrđuju u iznosu od **17.760,78€**, koliko je utvrđeno za 2016. godinu.

Subjekt je dostavio primjedbu i na ostale troškove poslovanja utvrđene u Izvještaju u iznosu 17.760,78 €. COTEE u primjedbi navodi da konstatacija iz Finansijskog plana za 2017. godinu, da se ne može izvršiti kupovina poslovnog prostora i useljenje u isti do kraja 2017. godine, na koju se Agencija poziva nije isključiva u smislu realizacije -

kupovine poslovnog prostora i sprovođenja postupka javne nabavke u skladu sa zakonom.

COTEE u dopisu broj 767 od 30.11.2016. godine navodi da će kupovina poslovnog prostora ipak biti završena do kraja prvog kvartala 2017.godine i da će povećanjem broja zaposlenih doći i do povećanja troškova poslovanja.

Agencija nije prihvatila primjednu subjekta u odnosu na ove troškove jer nije obrazloženo povećanje ovih troškova u 2017. godini, u odnosu na utvrđene za 2016. godinu, kako je propisano Metodologijom, osim da je razlog povećanja ovih troškova kupovina poslovnog prostora i povećanje broja zaposlenih u narednoj godini.

Imajući u vidu da Agencija nije prihvatila navedene primjedbe, ostali troškovi poslovanja se utvrđuju u iznosu od **17.760,78€, koliko je utvrđeno za 2016. godinu.**

2. Troškovi amortizacije

Troškovi amortizacije i rezervisanja zahtijevani su u iznosu od 51.777,65 € i odnose se na:

- amortizaciju nematerijalnih sredstava u iznosu od 22.105 € (postojeći softver - aplikacija za izradu voznih redova i nove softverske aplikacije predviđene kapitalnim ulaganjima) i
- amortizaciju materijalnih sredstava (IT oprema neophodna za rad aplikacije, nova računarska oprema, službeno vozilo i drugo) u iznosu od 29.672 €.

Iz dostavljenog obračuna amortizacije za 2016. godinu utvrđeno je da nabavna vrijednost osnovnih sredstava COTEE, na dan 31.12.2015. godine, ne računajući nabavke izvršene u 2016. godini iznosi 241.683,87€. Primjenom utvrđenih stopa amortizacije na navedenu vrijednost osnovnih sredstava, u skladu sa članom 6 stav 1 Metodologije utvrđen je trošak amortizacije u iznosu od 48.220,20€. Primjenom projektovane stope inflacije od 2% za 2017. godinu, objavljene od strane Ministarstva finansija Crne Gore u dokumentu Smjernice makroekonomske i fiskalne politike za period 2015-2018. godine, na utvrđenu vrijednost, za godinu t+1, kako je propisano stavom 2 ovog člana, utvrđen je trošak amortizacije za regulatornu godinu, u iznosu **od 49.184,60€.**

3. Razumna dobit od obavljanja energetske djelatnosti

U skladu sa članom 7 stav 1 Metodologije, razumna dobit od obavljanja energetske djelatnosti se utvrđuje primjenom stope koja je jednaka prosjeku mjesečnih prosječnih ponderisanih pasivnih kamatnih stopa na depozite pravnih lica ročnosti od jedne do tri godine, za godinu t-1, koje objavljuje Centralna banka Crne Gore.

Stavom 2 ovog člana je utvrđeno da se stopa utvrđena na način iz stava 1 ovog člana primjenjuje na ukupne utvrđene troškove poslovanja za regulatornu godinu.

Ukupni troškovi poslovanja operatora tržišta za 2017. godinu utvrđeni u iznosu od 525.442,61€, dok prosječna ponderisana kamatna stopa na depozite pravnih lica, ročnosti od jedne do tri godine za 2015. godinu, koju je objavila Centralna banka Crne Gore, iznosi 2,53%.

Primjenom navedene stope na iznos utvrđenih troškova (525.442,61€ x 2,53%) utvrđena je razumna dobit operatora tržišta za 2017. godinu u iznosu od 13.293,70€.

4. Drugi prihodi operatora tržišta

Od strane podnosioca zahtjeva je predloženo da se drugi prihodi utvrde u ukupnom iznosu od **146.182,99 €**, po sljedećoj strukturi: prihodi od donacija u iznosu od 42.559,08 €, prihodi po osnovu naknada za evidentiranje ugovora u iznosu od 103.613,91€ i prihodi po osnovu pristupa informacijama 10 €.

Prihod od donacija se odnosi na godišnju amortizaciju doniranog hardvera i softvera koji se koriste za potrebe izrade okvirnog voznog reda.

Prihodi po osnovu naknade za evidentiranje ugovora odnose se na naknadu koja se naplaćuje od trgovaca električnom energijom za energiju koja je isporučena za konzum, shodno Cjenovniku. Ovi prihodi su, prema podacima iz obrasca »O4«, u 2015. godini ostvareni u iznosu od 61.420,12€, dok su za 2016. godinu projektovani u iznosu od 109.469,91€.

Drugi prihodi Operatora tržišta utvrđuju se za 2017. godinu u predloženom iznosu od **146.182,99 €**. U skladu sa članom 4 stav 2 Metodologije, propisano je da se regulatorno dozvoljeni приход operatora tržišta, koji se transponuje u naknadu, umanjuje za utvrđene ostale prihode. Saglasno navedenom, regulatorno dozvoljeni приход operatora tržišta, koji se transponuje u naknadu, za 2017. godinu umanjuje se za ovaj iznos.

5. Korekcije iz prethodnog perioda

Članom 59 stav 6 Zakona o energetici, utvrđeno je da je regulatorno dozvoljeni приход operatora tržišta električne energije ukupni godišnji приход koji pokriva ukupne opravdane troškove poslovanja, uključujući i obaveze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, koji Agencija utvrđuje na osnovu analize zahtijevanih troškova poslovanja, amortizacije i razumne dobiti, uz primjenu odgovarajuće korekcije po osnovu odstupanja energetske i finansijske vrijednosti u odnosu na primijenjene u prethodnom periodu. Takođe, članom 10 Metodologije je utvrđeno da će Agencija, prilikom utvrđivanja prihoda i naknade za regulatorni period, izvršiti korekcije po osnovu razlika između utvrđenih i ostvarenih veličina koje nijesu obuhvaćene prethodnim odlukama Agencije, i to na osnovu konačnih podataka.

Prethodnim odlukama Agencije izvršene su korekcije zaključno sa trećom regulatornom godinom prethodnog regulatornog perioda (01.08.2012-31.07.2015. godina).

Odlukom broj 15/2055-1 od 29.06.2015. godine Agencija je utvrdila naknadu za rad operatora tržišta u iznosu od **od 0,0149 €/kWh**, koja predstavlja razliku:

- Naknade, u visini od 0,0161 €/kWh, utvrđene Odlukom Agencije broj 12/1075-20 od 02. jula 2012.godine, za treću godinu regulatornog perioda, i
- Korekcije naknade, u visini od 0,0012 €/kWh, utvrđene Odlukom broj 14/1267-9 od 03. jula 2014. godine, koja se primjenjuje u trećoj godini regulatornog perioda.

Članom 5 Pravila za izmjenu tarifa za električnu energiju utvrđeno je da energetski subjekat ili Agencija, može pokrenuti postupak utvrđivanja iznosa korekcija regulatorno

dozvoljenog prihoda, cijena i tarifa, ukoliko usljed dejstva okolnosti koje se nijesu mogle predvidjeti, dođe do odstupanja u ostvarenju:

- 1) troškova poslovanja na koje energetski subjekat može djelimično uticati, definisanih u stavu 2 ovog člana,
- 2) troškova poslovanja na koje energetski subjekat ne može uticati, definisanih u stavu 3 ovog člana,
- 3) fakturisane realizacije po osnovu usluga prenosa, distribucije, javnog snabdijevača i operatora tržišta, i
- 4) ostalih poslovnih, vanrednih i vanposlovnih prihoda, izuzev prihoda od naplate zaostalih potraživanja.

Stavom 3 tačka 4 istog člana propisano je da su troškovi poslovanja na koje energetski subjekat ne može uticati, kod operatora tržišta:

- a) troškovi koji se odnose na poreze na imovinu, takse i naknade, u skladu sa zakonom, i
- b) ostali troškovi poslovanja, u skladu sa zakonom, na koje energetski subjekat ne može uticati.

Na osnovu analitičkih kartica konta glavne knjige i prapratne dokumentacije dostavljene uz Zahtjev, utvrđena su ostvarenja navedenih kategorija u periodu 01.08.2015 – 31.12.2015. godine.

5.1, Korekcija troškova poslovanja koje energetski subjekat ne može kontrolisati za period 01.08.2015 - 31.12.2015. godine

Odlukom broj 15/2055-1 od 29.06.2015. godine Agencija je utvrdila privremenu naknadu za rad Crnogorskom operatoru tržišta električne energije u iznosu od 0,0149€/kWh, sa periodom primjene od 01.08-31.12.2015. godine, koja predstavlja razliku:

- Naknade, u visini od 0,0161 €/kWh, utvrđene Odlukom Agencije broj 12/1075-20 od 02. jula 2012.godine, za treću godinu regulatornog perioda, i
- Korekcije naknade, u visini od 0,0012 €/kWh, utvrđene Odlukom broj 14/1267-9 od 03. jula 2014. godine, koja se primjenjuje u trećoj godini regulatornog perioda.

Troškovi koje energetski subjekat ne može kontrolisati, a odnose se na poreze na imovinu, takse i naknade, u skladu sa zakonom, i ostali troškovi poslovanja, u skladu sa zakonom, na koje energetski subjekat ne može uticati, utvrđeni su Odlukom broj 12/1075-20 od 02.07.2012. godine za treću regulatornu godinu u iznosu od **27.880€**. Odlukom broj 14/1267-9 od 03.07.2014. godine izvršena je korekcija ovih troškova, koja se primjenjivala u trećoj godini prethodnog regulatornog perioda, u iznosu od **24.988€**, u korist kupaca. Period primjene korekcije za drugu godinu produžen je na period nakon isteka treće regulatorne godine prethodnog perioda tj. na period 01.08 - 31.12.2015. godine. Iz navedenog proizilazi da su subjektu utvrđeni troškovi koje ne može kontrolisati u ovom periodu iznosili **2.892€**, na godišnjem nivou odnosno **1.205€** za pet mjeseci, proporcionalno.

Iz dokumentacije dostavljene uz Zahtjev, a koja se odnosi na obračun korekcija za period 01.08 - 31.12.2015. godine ovi troškovi su ostvareni u iznosu od 1.508,62€, te se utvrđuje korekcija u iznosu od 303,62€, u korist subjekta.

5.2. Korekcija drugih prihoda za period 01.08.2015-31.12.2015. godine

Drugi prihodi operatora tržišta utvrđeni su Odlukom broj 12/1075-20 od 02.07.2012. godine za treću regulatornu godinu u iznosu od 41.200€. Odlukom broj 14/1267-9 od 03.07.2014. godine izvršena je korekcija ovih prihoda, koja se primjenjivala u trećoj godini prethodnog regulatornog perioda, u iznosu od 102.833€, u korist kupaca.

Kako se regulatorno dozvoljeni prihod, koji se transponuje u naknadu za rad operatora tržišta, umanjuje za iznos utvrđenih ostalih prihoda, to je ukupan iznos za koji je umanjeno prihod iznosio **144.033€** (41.200€+102.833€), na godišnjem nivou, što za period 01.08-31.12. 2015. godine iznosi **60.013,75€**.

Iz analitičkih kartica ostvarenih prihoda i dokumentacije dostavljene uz Zahtjev, a koja se odnosi na obračun korekcija za period 01.08-31.12.2015. godine, utvrđeno je da su drugi prihodi ostvareni u iznosu od 88.050,43€. Ostvareni drugi prihodi odnose se na prihod po osnovu izvoza električne energije u iznosu od 32.849,75€, prihod od evidencije bilateralnih ugovora u iznosu od 36.287,80 €, prihod od donacija u iznosu od 17.732,80 €, prihod od pristupa informacijama u iznosu od 12,45€, prihod od kamata u iznosu od 351,21€ i prihoda od umanjenja obaveza u iznosu od 816,42€.

Shodno navedenom, utvrđuje se korekcija, po osnovu drugih prihoda, u iznosu od 28.036,68€, u korist kupaca.

5.3. Korekcija prihoda po osnovu naknade za rad operatora tržišta za period 01.08.2015.-31.12.2015. godine

Odlukom broj 12/1075-20 od 02.07.2012. godine, odobren je regulatorno dozvoljeni prihod operatoru tržišta za treću godinu prethodnog regulatornog perioda u iznosu od 575.568 €, na godišnjem nivou, za utvrđivanje naknade za rad operatora tržišta.

Odlukom broj 14/1267-9 od 03.07.2014. godine izvršena je korekcija prihoda po osnovu fakturisane realizacije za drugu godinu prethodnog regulatornog perioda, koja se primjenjivala u trećoj godini prethodnog regulatornog perioda, u iznosu od **85.918,13€**, u korist subjekta.

Imajući u vidu ukupne korekcije za drugu godinu prethodnog regulatornog perioda koje su se primjenjivale u trećoj godini, od 41.902,90 € (85.918,13€ - 24.988€ - 102.833€), i odobreni prihod koji je transponovan u naknadu za treću godinu u iznosu od 575.568€, ukupan prihod koji je utvrđen za treću godinu iznosio je 533.665 €. Kako je Odlukom broj 15/2055-1 od 29.06.2015. godine Agencija utvrdila privremenu naknadu za rad Crnogorskom operatoru tržišta električne energije u iznosu od 0,0149€/kWh, sa periodom primjene od 01.08-31.12.2015. godine, koja je zasnovana na prihodu tj. naknadi za treću godinu i korekcijama za drugu godinu, to se odobrenim prihodom za period 01.08-31.12.2015. godine može smatrati iznos koji predstavlja 5/12 prihoda koji se realizovao u trećoj godini odnosno iznos od **222.360,50€**.

Analizom dokumentacije dostavljene uz Zahtjev utvrđeno je da je prihod od naknade za rad operatora tržišta u periodu 01.08.2015 - 31.07.2015. godine ostvaren u iznosu od **177.380,60€**.

Na osnovu navedenog utvrđena je korekcija po osnovu fakturisane realizacije za period 01.08-31.12.2015. godine u iznosu od 44.980,47€, u korist subjekta.

Ukupne korekcije za period 01.08-31.12.2015. godine utvrđene su u iznosu od 17.247,41€ u korist subjekta, kao suma korekcije po osnovu troškova koje subjekat ne može kontrolisati u iznosu od 303,62€ u korist subjekta, korekcije po osnovu ostvarenih drugih prihoda u iznosu od 28.036,68€, u korist kupaca i korekcije po osnovu fakturisane realizacije u iznosu od 44.980,47€, u korist subjekta.

6. Regulatorno dozvoljeni prihod za period 01.01.2017 - 31.12.2017. godine

Nakon dostavljanja Zahtjeva i propisane dokumentacije izvršena je analiza zahtijevanog regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade. U sprovedenom postupku, svaka kategorija troškova je pojedinačno analizirana u cilju utvrđivanja njihove opravdanosti i usklađenosti sa Metodologijom.

Utvrđeni regulatorno dozvoljeni prihod operatora tržišta za 2017. godinu iznosi 587.920,91€, od čega su troškovi poslovanja 525.442,61€, troškovi amortizacije 49.184,60€ i razumna dobit od obavljanja energetske djelatnosti 13.293,70€, kako je navedeno u tački 1 podtačka 1 dispozitiva.

Ostali prihodi operatora tržišta za 2017. godinu utvrđeni su u iznosu od 146.182.99€, kako je navedeno u tački 1 podtačka 2 dispozitiva.

Ukupne korekcije regulatorno dozvoljenog prihoda operatora tržišta za period 01.08-31.12.2015. godine utvrđene su u iznosu od 17.247,41€, kako je navedeno u tački 1 podtačka 3 dispozitiva.

Regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u naknadu za rad operatora tržišta, u iznosu 458.985,33 €, utvrđen na osnovu regulatorno dozvoljenog prihoda u iznosu od 587.920,91€, umanjenog za ostale prihode u iznosu od 146.182.99€ i korekcije iz prethodnog perioda, u korist subjekta, u iznosu od 17.247,41€, kako je navedeno u tački 1 podtačka 4 dispozitiva.

U skladu sa članom 5 stav 6 Metodologije, pri utvrđivanju prihoda za transponovanje u naknadu uzimaju se u obzir odstupanja ostvarenih troškova poslovanja od utvrđenih nastala zbog neispunjavanja obaveza iz plana rada, odstupanja energetske veličina, kao i odstupanja ostvarenih od utvrđenih troškova koji se odnose na poreze na imovinu, takse i naknade u skladu sa zakonom. Shodno navedenoj odredbi Metodologije, odstupanja nastala u 2017. regulatornoj godini, biće uzeta u obzir prilikom utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za naredni regulatorni period.

Struktura regulatornog dozvoljenog prihoda za 2017. godinu utvrđena je kao u tabeli 2.

Tabela 2: Struktura utvrđenog regulatornog dozvoljenog prihoda

R. br.	Kategorije obračuna	Utvrđeno (€)
I	Troškovi poslovanja	525.442,61
	Troškovi zarada i drugih ličnih primanja	423.066,10
	Troškovi rezervnih djelova i materijala	4.030,00
	Troškovi usluga trećih lica	63.557,25
	Troškovi tek.bank.usluga, pošt.trošk. i trošk.osiguranja	7.640,00
	Troškovi usluga telekomunikacija	6.888,48

	Finansijski troškovi	0,00
	Troškovi koji se odnose na poreze na imovinu, takse i naknade u skladu sa zakonom	2.500,00
	Ostali troškovi poslovanja	17.760,78
II	AMORTIZACIJA	49.184,60
III	Razumna dobit od obavljanja energetske djelatnosti	13.293,70
IV	Regulatorno dozvoljeni prihod (I+II+III)	587.920,91
V	DRUGI PRIHODI	146.182,99
VI	KOREKCIJE PRETHODNOG PERIODA	17.247,41
VII	Regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u naknadu (IV-V+VI)	458.985,33

U skladu sa članom 9 Metodologije, jedinična naknada za 2017. godinu, računata sa neto potrošnjom električne energije kupaca priključenih na prenosni i distributivni sistem, koja prema Energetskom bilansu za 2017. godinu iznosi **3.005.000 MWh**, izvozom električne energije od **780.000 MWh** i utvrđenim regulatornim prihodom koji se transponuje u naknadu za rad operatora tržišta, od **458.985,33 €**, iznosi **0,012€/kWh**, kako je utvrđeno u tački 2 dispozitiva ove odluke.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Ova odluka je konačna. Protiv ove odluke može se podnijeti tužba Upravnom sudu Crne Gore u roku od 30 dana od dana prijema iste.

Broj: 16/2598-24

Podgorica, 05. decembar 2016. godine

Predsjedavajući Odbora Agencije

Miroslav Vukčević

Dostaviti:

- AD EPCG – FC Snabdijevanje Nikšić;
- DOO Uniprom Nikšić;
- DOO Montenegro bonus Cetinje;
- A/a.